

A Kúria
mint másodfokú bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kpkf.V.35.177/2022/5.
A tanács tagjai: Dr. Márton Gizella a tanács elnöke
Dr. Stefancsik Márta előadó bíró
Dr. Darák Péter bíró
A felperes: felperes1
(cím1)
A felperes jogi képviselője: dr. Vancsura István ügyvéd
(cím2)
Az I. rendű alperes: Nemzeti Adó és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága
(cím3)
A II. rendű alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal
(cím4)
Az alperesek jogi képviselője: dr. Gázsó Nikolett kamarai jogtanácsos
cím5
A per tárgya: adóhatósági határozat és egyéb közigazgatási cselekmény elleni közigazgatási per
A fellebbezést előterjesztő fél: a felperes
A fellebbezett határozat: Fővárosi Törvényszék 11.Kpkf.670.018/2021/2. számú végzése

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 11.Kpkf.670.018/2021/2. számú végzését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek személyenként 10.000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

A végzés ellen további perorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] Az elsőfokú adóhatóság 2015-2016. évekre, valamint 2017. első negyedévre általános forgalmi adó (a továbbiakban: áfa) adónemben adóellenőrzést folytatott. Az ellenőrzés során a felperes a jogi képviselet ellátására meghatalmazást adott 2017. augusztus 23-án névli ügyvéd (a továbbiakban: Ügyvéd). Az elsőfokú adóhatóság önállóan nem fellebbezhető 2249343433 számú végzésével az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 20. § (3) és (5) bekezdéseire és az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Air.) 14. § (1) és (4) bekezdéseire, 15. § (1) és (2) bekezdéseire hivatkozással az Ügyvéd eljárását visszautasította, majd az ellenőrzés alapján meghozott 2318029099 számú határozatával a felperest 45.083.000 forint adóhiánynak minősülő adókülönbözet, 54.389.000 forint adóbírság, valamint 1.203.000 forint késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte. A másodfokon eljáró I. rendű alperes a 2018. november 26. napján kelt 2234298265 számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[2] Az Ügyvéd 2002. október 21. napjától – 2011. június 15. napjáig az adóhatóság különböző szervezeti egységeinél szolgálati jogviszonyban állt, amelynek megszüntetése miatt munkaügyi pert kezdeményezett. A munkáltatója a jogviszony megszüntetésekor felmentést adott részére az ügyvállalási korlátozás alól. A munkaügyi bíróság jogerős ítéletével megállapította, hogy a jogviszony megszüntetése jogellenes volt, és kötelezte az adóhatóságot az Ügyvéd eredeti munkakörben történő foglalkoztatására. A tényleges visszahelyezésre nem került sor, az adóhatóság az Ügyvéd szolgálati jogviszonyát 2017. április 3. napjával ismét megszüntette, ekkor részére nem adott felmentést a hároméves ügyvállalási korlát alól.

[3] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítás 2017. augusztus 17. napján az adóhatóság szervezeti egységei részére 2161696387 szám alatt tájékoztatást adott ki, miszerint az Ügyvéd 2017. április 3. napjától 3 évig nem jogosult a Nemzeti Adó- és Vámhivatal előtt ügyvédként eljárni.

[4] A felperes a tájékoztatóval és az adóhatósági határozattal szemben – az Ügyvéd által előterjesztett keresetlevéllel - közigazgatási pert indított. A 2019. január 13-án benyújtott keresetlevél 2019. január 21. napján érkezett a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra (a továbbiakban: a Szegedi Törvényszékkel, mint szervezeti jogutóddal együtt elsőfokú bíróság).

Az elsőfokú bíróság eljárása

[5] Az elsőfokú bíróság a 2019. március 28. napján kelt 110.K.27.064/2019/21. számú végzésével megállapította, hogy a felperes jogi képviseletében a keresetlevelet ellenjegyző Ügyvéd nem járhat el és felhívta a felperest, hogy a végzés kézhezvételétől számított nyolc napon belül nyilatkozzon, hogy a nevében előterjesztett keresetlevelet és a perben előterjesztett beadványokat, nyilatkozatokat magáénak ismeri-e el. Figyelmeztette, hogy amennyiben határidőben nyilatkozatot nem tesz, úgy tekinti, hogy a felperes

keresetlevelet nem nyújtott be, és az eljárást megszünteti. A felperes a felhívásra nem nyilatkozott, ezért az elsőfokú bíróság a 28. sorszámú végzésével az eljárást megszüntette figyelemmel arra, hogy a felperesnek nem volt joghatályosan előterjesztett keresetlevele és a pert nem a jogszabályban erre feljogosított személy indította meg.

[6] A 28. sorszámú végzéssel szemben az Ügyvéd a saját, illetve a felperes nevében 2019. június 6. napján, 33. sorszám alatt fellebbezést terjesztett elő, amelyet az elsőfokú bíróság a 2019. június 14. napján kelt 39. számú végzésével – a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 27. § (1) bekezdésére, valamint a Kp. 26. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) korábban hatályos 74. § (2) bekezdésére hivatkozással – visszautasított.

[7] A felperes nevében és az Ügyvéd a saját nevében 2019. augusztus 28-án a 39. számú végzés ellen 43. sorszám alatt fellebbezéseket terjesztett elő az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérve.

[8] Az elsőfokú bíróság 59. sorszámú végzésében – visszautasítás terhe mellett – másik jogi képviselő meghatalmazásának csatolására hívta fel a felperest arra tekintettel, hogy a másodfokú eljárásban a jogi képviselet kötelező és Ügyvéd a felperes képviseletében nem járhat el. A hiánypótlási felhívásnak a felperes nem tett eleget.

[9] Az alperesek észrevételükben elsődlegesen a fellebbezések visszautasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság végzésének a helybenhagyását kérték.

A másodfokú bíróság végzése

[10] A másodfokú bírósággént eljáró Fővárosi Törvényszék a 2021. november 17. napján meghozott 11.Kpkf.670.018/2021/2. számú végzésével a fellebbezéseket visszautasította.

[11] Végzését az Üttv. 20. § (5) bekezdésére, a Kp. 27. § (1) bekezdésére, 46. § (1) bekezdésére, 48. § (1) bekezdés j) pontjára, 102. § (1) bekezdés a) pontjára, 104. § (1) bekezdésére, 113. § (2) bekezdésére alapította, hivatkozott az Alkotmánybíróság 3/2021. (I. 7.) AB határozatára.

[12] Indokolása szerint az Ügyvéd közszolgálati jogviszonya az adóhatóságnál 2017. április 3. napján szűnt meg, ettől az időponttól 3 évig – így a fellebbezés előterjesztésének időpontjában is – az Üttv. 20. § (5) bekezdésében megfogalmazott ügyvállalási korlát hatálya alatt állt. Az elsőfokú bíróság az Alkotmánybíróság által megfogalmazott kötelezettségének eleget tett, elvégezte a meghatalmazás tartalmi vizsgálatát. Ennek alapján egyrészt az Ügyvéd nem volt jogosult a fellebbezés előterjesztésére, másrészt a felperes az elsőfokú bíróság kötelező jogi képviseletéről szóló tájékoztatása, illetve felhívása ellenére sem jogi képviselő közreműködésével nyújtotta be a fellebbezését, ezért a fellebbezések visszautasításának volt helye.

A fellebbezés és észrevétel

[13] Az Ügyvéd felperes nevében 2022. január 17-én előterjesztett fellebbezésében a másodfokú bíróság végzésének a „megsemmisítését” kérte. A perben időközben 2020. április 30-án az Ügyvéd részére adott, elektronikus hitelesítéssel ellátott meghatalmazás csatolásra került.

[14] A felperes fellebbezési érvelése szerint az ügyvédi meghatalmazás nem esett ügyvállalási korlátozás alá, a másodfokú bíróság végzése ellentétes az Alkotmánybíróság 3/2021. (I. 7.) számú határozata 38., 42., 70-71., 74., 84. pontjaival, a 3179/2018. (VI.8.) AB határozatban foglaltakkal, a jogalkotói akarattal és jogintézmény céljával, sérti az Alaptörvény 28. cikkét, a felperes és az Ügyvéd tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogát.

[15] Előadta, hogy a tárgyi meghatalmazással kapcsolatban fel sem merülhet az ügyvédi függetlenség sérelmének, illetve az elvtelen jogi képviseletnek a kérdése, mert az adóhatóság az Ügyvédet a munkaügyi bíróság visszahelyezést kimondó ítéletét követően egyetlen percig sem foglalkoztatta, az Ügyvéd 2011. óta nem dolgozik az adóhatóságnál, jogviszonyának megszűntetésekor az ügyvállalási korlát alól felmentést kapott, 2012. óta folyamatosan ügyvédi tevékenységet lát el, többek között az adóhatóság ellen indított perekben. Foglalkozásváltás nem történt, így az ügyvállalási korlát a keresetlevél benyújtásakor nem állt fenn. Az Ügyvéd ügyből történő kizárása súlyosan jogellenes és az adóhatóság vezetőjének azon bosszúból és visszaélésszerű, jogtalan hátrányokozási céllal kiadott utasításán alapul, mely más adózó ügyében folyó eljárásban előterjesztett elfogultsági kifogásra történő válasz volt, és melyben az adóhatóság szervei utasítást kaptak az Ügyvéd kizárására.

[16] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése és az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk 1. pontja alapján biztosítandó tisztességes eljárás követelményének teljesülése érdekében tárgyalás tartását kérte, az ennek lehetőségét nem biztosító „bármely perrendtartási” szabály alkotmányossági és közösségi jogi vizsgálatát indítványozta. Tanúbizonyítási indítvánnyal is élt, továbbá kérte az Ügyvéd személyes meghallgatását.

[17] Ezen túlmenően a Kúria tanácsaival szemben elfogultsági kifogással élt.

[18] Az alperesek a fellebbezésre előterjesztett észrevételükben elsődlegesen a fellebbezésnek a jogszerű jogi képviselet hiánya miatti visszautasítását kérték a Kp. 48. § (1) bekezdés j) pontja, 102. § (1) bekezdés a) pontja és 104. § (1) bekezdése alapján. Másodlagos kérelmük a fellebbezéssel támadott végzés helybenhagyására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

[19] A fellebbezés alaptalan.

[20] A felperesnek az eljáró tanáccsal szemben előterjesztett elfogultsági kifogását a Kúria a 2022. március 29. napján kelt Kpk.IV.39.327/2022/2. végzésével elutasította.

[21] A Kúria az elsőfokú bíróság végzését a Kp. 112. § (3) bekezdés szerint alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a fellebbezés és az észrevétel keretei között bírálja, bírálta felül. A Kp. 108. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzésével együtt a perben meghozott egyéb határozatokat is felülbírálja, kivéve azokat, amelyek ellen külön fellebbezésnek van helye.

[22] A Kúria szükségesnek tartja kiemelni, hogy a felperes jogi képviselője a fellebbezést 2022. január 17-én elektronikus úton kétszer, teljesen azonos tartalommal, kizárólag a felperes nevében terjesztette elő. A fellebbezésének indokai alapján a másodfokú bíróság végzését kizárólag azért tartotta jogszabálysértőnek, mert álláspontja szerint az Ügyvéd perbeli képviseleti jogosultsága fennállt.

[23] Az Alkotmánybíróság 3/2021. (I. 7.) számú határozatában a Pp. 70. §-át és az Üttv. 20. § (5) bekezdését érintően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján alkotmányos követelményként azt állapította meg, hogy „a meghatalmazott képviseleti jogosultságának tartalmi vizsgálata arra is kiterjed, hogy nincs-e jogszabályi – így az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 20. § (5) bekezdése alapján fennálló – akadálya a meghatalmazott eljárásának, és ezen vizsgálata alapján szükség esetén le kell vonnia a felek perbeli képviseletét érintő jogkövetkezményeket.”

[24] Az Üttv. 20. § (5) bekezdése alapján korábbi munkáltatójával szemben az ügyvédi tevékenység gyakorlója akkor folytathat ügyvédi tevékenységet, ha a munkavégzésre irányuló jogviszony legalább három éve megszűnt, és az ügy intézésében nem vett részt. A korábbi munkáltató e korlátozás alól felmentést adhat. A Pp. 70. §-a értelmében a meghatalmazott képviseleti jogosultságát a bíróság az eljárás bármely szakaszában hivatalból vizsgálja.

[25] Az Alkotmánybíróság határozatában megállapította, hogy a bírósági eljárásban benyújtott ügyvédi meghatalmazás formai és tartalmi vizsgálata a Pp. 70. §-a értelmében az eljáró bíróság hivatalból ellátandó kötelezettsége, abba beletartozik a törvény alapján kizárt képviselet, azaz az Üttv. 20. § (5) bekezdésében szabályozott ügyvállalási korlát vizsgálata is. Az Alkotmánybíróság érvelése szerint az ügyvállalási korlát jogintézménye az igazságszolgáltatás integritását szolgálja, amely egyaránt jelenti a külső és a belső befolyástól mentes, pártatlan és tárgyilagos eljárás biztosítását: „Az igazságszolgáltatás integritásának védelme (...) nem lenne teljes, ha a perben eljáró felek jogi képviselői vonatkozásában nem érvényesülnének az ügyvállalási korlát rendelkezései, amelyek egyrészt a bírák külső és belső befolyástól mentes, pártatlan ítélezését biztosító szabályok, másrészt végső soron az fél érdekét (ti. az ügyvállalási korláttal érintett ügyvéd által képviselt féllel ellenérdekű fél), a vele szembeni tisztességes eljárás érvényre juttatását szolgálják.” {Indokolás [69]}. „Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az ügyvédi hivatással szembeni közbizalom olyan alkotmányos érték, amelynek fenntartása jogállami feladat. Az ügyvédségre vonatkozó szabályozás abban az értelemben dichotóm, hogy részben közjogi szabályozás értelmében az ügyvédnek a megbízása ellátása során érvényre kell juttatnia a közjót, illetve a magánjogi szabályozás alapján megbízója partikuláris érdekeit. Az ügyvédnek mindazonáltal nemcsak

szervezeti értelemben, hanem funkcionálisan is függetlennek kell lennie, azaz foglalkozását a megbízója érdekeivel ellentétes érdekek befolyásától mentesen, illetve az elvtelen képviseletet elkerülve kell ellátnia. Az ügyvéd funkcionális függetlensége és az elvtelen képviselet tilalma – amelynek egyik esete az Üttv. 20. § (5) bekezdése szerinti ügyvállalási korlát jogintézménye – teremti meg az ügyvédi hivatással szembeni közbizalmat, amely szerves részét képezi az igazságszolgáltatás integritásvédelmére hivatott szabályozási rendszernek.” {Indokolás [70]}.

[26] Az Alkotmánybíróság határozata [83] bekezdésében arra is kitért, hogy ha az ügyvállalási korlát fennállása a szükséges bizonyítás lefolytatását követően beigazolódik, a bíróság oly módon tudja biztosítani a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülését, ha megfelelő határidő biztosításával hiánypótlásra hívja fel az ügyvállalási korláttal érintett ügyvéd által képviselt felet, hogy gondoskodjon új jogi képviselő meghatalmazásáról, vagy amennyiben a jogi képviselet nem kötelező, a továbbiakban járjon el személyesen, illetőleg az eddig, a kizárt jogi képviselő által megtett perbeli cselekmények vonatkozásában is nyilatkozzon arról, hogy azokat magáénak ismeri-e el, ellenkező esetben ezen perbeli cselekmények megismétlése szükséges.

[27] Az Alkotmánybíróság tehát kifejezetten a tisztességes eljárás követelményeinek érvényesülése érdekében tett megállapításokat az ügyvéd perbeli képvisellete vonatkozásában, amelyeknek megfelelően folytatta le az elsőfokú bíróság eljárását, és vont le az ügyvállalási korlát, illetve a felperesi nyilatkozattétel elmaradásának jogkövetkezményeit. A felperes tehát alaptalanul sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság eljárása sérti alapvető eljárási jogait.

[28] A Kúria a 3/2021. (I. 7.) számú AB határozat meghozatala óta számos döntésében állást foglalt a hatóság és bíróság előtti ügyvédi képviselet kérdésében, a határozataiban foglaltakat jelen fellebbezési eljárásban is irányadónak tekintette [Kfv.I.35.041/2021/16., Kfv.I.35.047/2021/9., Kfv.I.35.048/2021/9., Kfv.I.35.054/2021/6., Kfv.I.35.040/2021/3., Kfv.I.35.041/2021/16., Kfv.I.35.046/2021/14., Kfv.I.35.047/2021/9., Kfv.I.35.048/2021/9., Kfv.I.35.053/2021/4., Kfv.I.35.054/2021/6., Kfv.V.35.037/2021/20., Kfv.V.35.038/2021/20.]. A Kúria – AB döntés alapján kifejtett – jogértelmezése szerint a bíróságoknak az alperes észrevétele nyomán tartalmi szempontból vizsgálnia kellett, hogy nincs-e jogszabályi akadálya az Ügyvéd, mint meghatalmazott perben való részvételének. Az Ügyvéd adóhatóságnál fennálló munkavégzésre irányuló jogviszonya véglegesen 2017. április 3. napjával szűnt meg, az Ügyvéd ekkor nem kapott felmentést kapott a hároméves időbeli korlát alól.

[29] A felperes az Ügyvéd részére perbeli képviseletre szóló meghatalmazást 2017. augusztus 23. napján adott. Az első- és a másodfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a meghatalmazás, így az Ügyvéd perbeli eljárása 2017. április 3. napjától 3 évig, 2020. április 3-ig az Üttv. 20. § (5) bekezdés szerinti ügyvállalási korlát alá esett. A felperes az eljárás során csatolta a 2020. április 30-án kelt joghatályos meghatalmazását, az a keltétől jogosította az Ügyvédet jogi képviselet ellátására. Így az elsőfokú bíróság 2019. június 14. napján kelt 110.K.27.064/2019/39. számú végzésével szemben 2019. augusztus 28-án a fellebbezések előterjesztésére a kizárt jogi képviselő által került sor. A jogszerűen kizárt képviselő fellebbezés előterjesztésére nem volt jogosult, a hiányzó jogi képviselet pótlásáról a felperes a bírósági felhívásban megadott határidőben nem gondoskodott, tehát a fellebbezések érdemi elbírálásának törvényi akadálya volt. A fellebbezés előterjesztésekor hatályos Kp. 27. § (1) bekezdése értelmében a törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező volt. A 27. § (4)

bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 74. § (2) bekezdése szerint, ha a perorvoslati kérelmet előterjesztő fél jogi képviselővel nem rendelkezik - annak ellenére, hogy a jogi képviselő meghatalmazásának szükségességéről a bíróság a perorvoslattal megtámadható határozatban tájékoztatta -, a perorvoslati kérelmet a bíróság hiánypótlási felhívás kiadása nélkül visszautasítja. Ennek következtében a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a Kp. 27. § (1) bekezdése és a Pp. 74. § (2) bekezdése helytálló alkalmazásával döntött a fellebbezések visszautasításáról.

[30] A felperes a jelen eljárási szakaszban benyújtott fellebbezésében tárgyalás tartását, tanúk, illetve jogi képviselője személyes meghallgatását kérte. A Kúria a végzés elleni fellebbezést a Kp. 114. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálja el, szükség esetén a feleket meghallgathatja. Figyelemmel arra, hogy a felperes részletes indokolással ellátott fellebbezést terjesztett elő, az általa előadottakra vonatkozó okirati bizonyítékok a peres iratok közt rendelkezésre álltak, az alperesek a fellebbezésre a Kp. 113. § (3) bekezdése szerint észrevételeket tettek, a Kúria a felek meghallgatását nem tartotta indokoltnak. A Kúria megítélése szerint a tisztességes eljárás követelményét, a jogorvoslati jogot teljes egészében biztosítja az, ha a felek a Kúria előtti eljárásban írásban érveiket előterjeszthetik, így a tárgyaláson kívüli elbírálás miatt alkotmányossági sérelmet nem észlelt, ezért a felperes alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítványát elutasította. Közösségi jogi kapcsolódás hiányában az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárása iránti kezdeményezésnek sem volt helye.

[31] A felperes tanúbizonyítási indítványainak teljesítésére nem volt jogszabályi lehetőség, ugyanis tanú meghallgatás kizárólag tárgyaláson történhet, amelynek tartását a végzés elleni fellebbezési eljárásban a Kp. 114. § (1) bekezdése nem teszi lehetővé.

[32] Mindezek alapján a Kúria a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság végzését a Kp. 114. § (5) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[33] *Jogszabálysértés nélkül utasítja vissza a másodfokú bíróság a fellebbezést, amennyiben a fellebbezést előterjesztő ügyvéd a perben jogi képviselőként nem járhat el és a felperes a kötelező jogi képviselet pótlásáról - felhívás és a jogkövetkezményekre való figyelmeztetés ellenére - nem gondoskodik.*

Záró rész

[34] A Kúria a fellebbezést a Kp. 114. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[35] A Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperesek másodfokú perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3)-(5) bekezdései alkalmazásával a költségjegyzéken igényelt összegben állapított meg.

[36] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes.

[37] A végzés elleni további perorvoslat lehetőségét a Kp. 112. § (2) bekezdése és 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. április 14.

Dr. Márton Gizella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Stefancsik Márta s.k.
előadó bíró

Dr. Darák Péter s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő